

Neşâtî, “*Şerh-i Ba’z-ı Kasâ'id-i Urî*”, -ilaveli ve gözden geçirilmiş ikinci baskı-
haz. Dr. Turgut Karabey ve Dr. Mehmet Atalay, Atatürk Üniversitesi Yayını, Erzurum,
1999.

XVII. yüzyılın önemli şairlerinden olan Neşâtî aynı zamanda bir şeyh ve pek çok
şairi yetiştirmesi ile de bir hocadır. Edebiyat tarihimizde “Neşâtî Ekolu” adlandırması onun
bu yetiştirici yönünden kaynaklanır.

Eseri neşre hazırlayanlar “Önsöz” kısmında eserin nüshaları, metnin okunuşu ve
neşriyle ilgili kısa bilgi vermişler, takip ettikleri metodu da kısaca anlatmışlardır (s.I-II).
Daha sonra transkripsiyon sistemini vermişlerdir.

Kitap hazırlanırken otuz civarında kaynaktan yararlanılmış ve bunlar müellif ismine
göre sıralanmıştır (s.V-VI). Ardından kısaltmaların ne şekilde yapıldığı bir liste halinde
okuyucuya sunulmuştur.

Metne geçmeden evvel Neşâtî'nin hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında muhta-
sar bilgiler verilmekle beraber Urî hakkında herhangi bir bilgiye rastlanmıyor. Halbuki
kısaca bahsedilmesi bu çalışmayı daha doyurucu bir hale getirebilirdi.

Giriş mahiyeti taşıyan bu bölümden sonra metnin transkripsiyonuna geçilmiştir.
Şerh-i Ba’z-ı Kasâ'id-i Urî, Neşâtî'nin *Urî Divanı* 'nı medh eden ve kendi tevazusunu
gösteren kısa bir mukaddime ile başlar, ardından beyitlerin şerhine geçilir. Eserde baştan
sona Urî ve Neşâtî'nin özellikle tasavvuftaki derin vukufuları hissedilir. Neşâtî, yeri geldik-
çe Riyâzî, Kürkci-zâde, Ahund-ı Kazvîni, İsmetî Efendi gibi âlimlerden istifade etmiştir.
Bazen bu âlimlerden biriyle aynı görüşü paylaşır, bazen de beyte farklı açıdan yaklaşır.
Hatta Şeyhülislam Minkârî-zâde Efendi ile ilgili bir hatırasını anlatır ki ilmî tevazu ve ahlâ-
kî göstermesi bakımından son derece çarpıcıdır (s.8).

Kitapta Urî'nin şerh edilen doksan bir beyti Arap alfabesi ile aynen verilmiştir.
Başvurulan iki nüshanın –ki Süleymaniye Ktp., Nafiz Paşa, nr.1514 [Fasih Dede Mecmua-
sı, vr.71b-80] ve Lala İsmail, nr.521, vr.1b-9a'dır- varak numaraları metin içinde ayrı ayrı
gösterilmiş, farklılıklar için dipnot düşülmüştür. Bu haliyle çalışma aynı zamanda adeta iki
nüshanın bir mukayesesi niteliği taşımaktadır. Eser ve şahıs isimleri italik yazılmıştır. Met-
nin sonuna beyitlerin birinci mısralarının yer aldığı alfabetik beyit fihristi konmuş (s.37-
42), hem *Urî Divanı* 'ndaki sayfa ve satır numaraları, hem de bu çalışmadaki sayfa num-
araları sıralanmıştır. “İndeks” (s.43-46) ve “Lugatçe” (s.47-72) okuyucunun çalışmadan
istifadesini kolaylaştırmaktadır. Lugatçede yalnız kelimelerin manaları verilmekle kalın-
mamış, klasik lugat sistemi dahilinde kelimenin eski harfle yazılışı ve Arapça mı, Farsça mı
ya da Türkçe mi olduğu gösterilmiştir.

En sona ise kullanılan iki nüshanın fotokopisi konularak okuyucuya karşılaştırma
imkanı tanınmıştır.

Neşâtî'nin bu pek az bilinen eserinin sayın Dr. Turgut Karabey ve sayın Dr. Mehmet
Atalay tarafından tekrar yayınlanması sadece metinler şerhi ile ilgilenenlerin değil, genel
olarak edebiyat tarihi ve edebî metinlere alaka duyan herkesin faydalanacağı bir çalışma
olması bakımından önemlidir.

Murat A. KARAVELİOĞLU